

Zorgplan

Schooljaar 2020-2021

Inhoudsopgave

Definitie zorgleerling	blz 3
Logboek en structuur.....	blz 5
Zorgverbreding en rol IB'er.....	blz 7
Leerlingvolgsysteem.....	blz 9
Vormen van ondersteuning.....	blz 10
Zorgteam.....	blz 11
Ondersteuningsteam.....	blz 11
Doorstromen van de klassen.....	blz 12
Beleid en uitvoering.....	blz 14
Gedragprotocol.....	blz 14
Protocol plusleerlingen.....	blz 17
Protocol leesproblemen en dyslexie.....	blz 18
Protocol dyscalculie.....	blz 20

Definitie zorgleerling

Als school hebben wij bepaalde voorwaarden om als kind in aanmerking te komen voor het zorgplan. Wij maken onderscheid in fysieke zorg, sociaal- emotionele zorg en in zorg bij gedragsstoornissen. Bij fysieke zorg gaat het om kinderen met een lichamelijke handicap of fysieke afwijkingen. Bij de sociale- emotionele zorg gaat er het om dat het kind zich veilig voelt in de schoolse omgeving. En bij zorg bij gedragsstoornissen gaat het om kinderen met een diagnose en om kinderen die eventueel nog een diagnose moeten krijgen of symptomen vertonen.

Fysieke zorg

Wat valt er precies onder een lichamelijke handicap?

Wanneer iemand een fysieke (of motorische) beperking heeft, is zijn bewegingsmogelijkheid verstoord. Onder deze diverse groep beperkingen vallen onder meer mensen met onvrijwillige bewegingen (spasmen), coördinatieproblemen, verlamming, artritis en mensen met ontbrekende ledematen. Dit zijn mensen die door een probleem aan zijn lichaamsdelen gehinderd worden in handelingen en/of bewegingen. Fysieke afwijkingen zijn bijv. een amputatie van een ledemaat. Functionele afwijkingen zijn bijv. een spieraandoening of zicht- en gehoor problemen.

In welke beperkingen hebben we ons niet gespecialiseerd?

Wij hebben ons niet gespecialiseerd in verstandelijke beperkingen. Ook zijn we niet gespecialiseerd in dove of blinde kinderen. Als zo'n leerling bij ons op school zou willen zouden wij wel alles proberen te regelen om te kijken of het mogelijk is.

Wat doet de Kleine Wereld met leerlingen met een fysieke afwijking?

Voor leerlingen met een fysieke afwijking hebben wij het zo makkelijk mogelijk gemaakt. In ons gebouw zit een lift om naar de tweede/derde verdieping te gaan en is ervoor als er brand is een speciale stoel om de leerlingen van de tweede naar de eerste verdieping te krijgen. Daarnaast hebben we bij de boerderij en tuin een versteend pad aangelegd zodat de leerlingen in een rolstoel of leerlingen met een kruk ook mee kunnen doen bij zulke activiteiten. Voor de zolder in elk lokaal hebben we een traplift met een rijplaat zodat de leerling met gemak naar het zoldertje kan. Met gym wordt er nagedacht voor een programma waarbij de leerling altijd wat te doen heeft.

Voor leerlingen die het nodig hebben, hebben wij in de lokalen stressballetjes. Voor leerlingen met spasme in de hand kan dit bijvoorbeeld helpen.

Voor leerlingen die bijvoorbeeld een hand missen hebben wij speciale laptops. De leerlingen kunnen dan de antwoorden inspreken i.p.v. typen.

Wat doet de Kleine Wereld met leerlingen met een functionele afwijking?

Voor slechthorenden hebben wij op school een apparaat die verbonden kan worden aan het gehoorapparaat van de leerling. Het apparaat hangt aan de nek van de juf zodat de leerling de juf goed kan verstaan. Dit noem je solo apparatuur. Daarnaast hebben we luisterhulpen op school voor leerlingen die nog geen gehoorapparaat hebben of willen.

Voor slechtzienenden hebben wij speciale apparatuur om dingen voor te laten lezen van bijv. een boek. Daarnaast zijn enkele docenten bezig met een cursus braille om de leerlingen nog beter te kunnen ondersteunen. Elk slechtzienend kind kan een speciale tafel krijgen met een soort vergrootglas zodat de

leerlingen dingen beter kunnen zien op hun tafeltje. Daarnaast zijn onze gangen voorzien van een ribbel pad waardoor de leerlingen met een blinde geleide stok prima door de school kunnen lopen.

Voor spieraandoeningen gaan wij met de leerling en ouders in gesprek. Wat heeft de leerling nodig? Wat willen de ouders? We hebben nauw contact met een ergotherapeut die ons kan helpen en kan ondersteunen met de leerlingen.

Als school hebben wij ook nauw contact met ambulante begeleiders die de leerlingen op verschillende vlakken kunnen ondersteunen. Ook gaan wij altijd eerst in gesprek met leerling en ouders voordat we actie ondernemen.

Sociaal- emotionele zorg

Sociaal-emotioneel leren in relatie tot passend onderwijs

Wij vinden het belangrijk om passend onderwijs aan te bieden. Bij passend onderwijs kijk je verder dan de leervakken en gaat het ook om het welzijn van het kind. Daarom vinden wij het belangrijk om op school ook aandacht te besteden aan sociaal-emotioneel leren.

Om passend onderwijs aan te kunnen bieden is het belangrijk dat ieder kind zich welkom kan voelen. Het kan voorkomen dat een kind niet het gewenste sociale gedrag laat zien. Er zijn twee opties waardoor dit zo kan zijn:

- Het kind kan het niet. Hij wil wel, maar mist de kennis.
- Het kind wil het niet. Hij heeft de kennis wel, maar mist de motivatie.

Allebei de problemen hebben een eigen aanpak nodig.

De juiste aanpak zoeken wij eerst binnen de school. Samen met de ib'er en schoolcoach kijken we naar een passende oplossing. Wanneer dit niet werkt, hebben wij contacten met externen zoals kindercoach en ergotherapeut.

Partnerschap met de ouders

Van groot belang is dat de ouders goed geïnformeerd zijn en nauw betrokken worden bij alle stappen die in de keten gezet worden. Zeker in 'zorgtrajecten' is partnerschap met de ouders essentieel. Ouders dienen gehoord te worden voordat de leerling in het zorgteam van school of in het ZAT besproken wordt. Zij kennen hun kind als geen ander en zijn ervaringsdeskundige. Daarnaast is het goed de ouders te betrekken bij het zoeken naar oplossingen. Vaak is instemming of toestemming van de ouders nodig om een bepaalde stap te zetten. Sommige samenwerkingsverbanden en scholen kiezen er daarom bijvoorbeeld voor om de ouders aanwezig te laten zijn bij de bespreking van het zorgteam van school of bij de bespreking van het ZAT.

Zorg bij gedragsstoornissen

Op De Kleine Wereld vinden we het belangrijk dat ieder kind naar school toe kan. Daarom bieden wij plek voor kinderen met een gedragsprobleem of stoornis.

Gedragsstoornissen

Een kind met een gedragsstoornis heeft meer hulp nodig. Deze kinderen vertonen eerst problematisch gedrag, waar wij dan ondersteuning voor bieden. Blijkt dat deze ondersteuning niet

voldoende is, dan gaan we kijken of er sprake is van een gedragsstoornis. Wanneer er sprake is van een ernstige gedragsstoornis, gaan we kijken of het voor het kind wel goed is om in regulier onderwijs te blijven. Is het een milde vorm van een gedragsstoornis gaan we kijken hoe het kind binnen het regulier onderwijs op De Kleine Wereld past.

Logboek en structuur

Structuur

Elke dag verloopt volgens een bepaalde structuur. Doordat er elke dag gezamenlijk gestart wordt in de basisgroep en jij op een vast moment in de week jouw doelen bespreekt met de coach, weet je wat er wanneer van jou verwacht wordt.

08.30 – 10.15 à basisgroep

10.15 – 10.30 à pauze

10.30 – 12.00 à leeractiviteiten

12.00- 12.30 à pauze

12.30 – 13.30 à leeractiviteiten

13.30 – 14.00 à basisgroep

Logboek

Elke leerling ontvangt een logboek. Dit logboek is een houvast gedurende het schooljaar. Het is daarbij de manier om goed overzicht te krijgen van je eigen leerproces en de leerdoelen. Ook al raak je steeds meer gewend aan digitale leermiddelen, een papieren versie om mee te nemen blijft fijn.

Elke ochtend maakt het kind in de basisgroep een planning voor de rest van de dag. Dit gebeurt na het stillezen.

De week van __

Maandag

08.30 - 10.15	Basisgroep
10.15-10.30	Pauze
10.30 - 12.00	Leeractiviteit: verder met rekenen in de rekenhoek
12.00- 12.30	Pauze
12.30 - 13.00	Basisgroep
13.30 - 14.00	Gym

Dinsdag

08.30 - 10.15	Basisgroep
10.15-10.30	Pauze
10.30 - 12.00	Leeractiviteit: brief schrijven aan Fatima
12.00- 12.30	Pauze
12.30 - 13.30	
13.30 - 14.00	Basisgroep

Woensdag

08.30 - 10.15	Basisgroep
10.15-10.30	Pauze
10.30 - 12.00	
12.00- 12.30	Pauze
12.30 - 13.30	Gym
13.30 - 14.00	Basisgroep

Donderdag

08.30 - 10.15	Basisgroep
10.15-10.30	Pauze
10.30 - 12.00	
12.00- 12.30	Pauze
12.30 - 13.30	Workshop middag
13.30 - 14.00	Basisgroep

Vrijdag

08.30 - 10.15	Basisgroep
10.15-10.30	Pauze
10.30 - 12.00	
12.00- 12.30	Pauze
12.30 - 13.30	
13.30 - 14.00	Basisgroep

Mijn leerdoelen	Mijn werkdoelen
Wat ga ik deze week leren?	Wat ga ik deze week doen?
1. Een brief leren schrijven in het Frans.	De opdrachten uit (methode) maken en een brief schrijven naar Fatima uit het AZC. Zij spreekt Frans.
2. Grote getallen met elkaar vermenigvuldigen.	Opdrachten maken, instructie van juf en werken in de rekenhoek.
3.	
4.	
5.	

Evaluatie

Wat zit er deze week in jouw schatkist?

Welke leeractiviteit ging het beste en waarom?

Welke talenten wil je deze week inzetten?

Welke doelen heb je behaald?

Wat heb je van deze week geleerd?

Zorgverbreding en rol IB'er

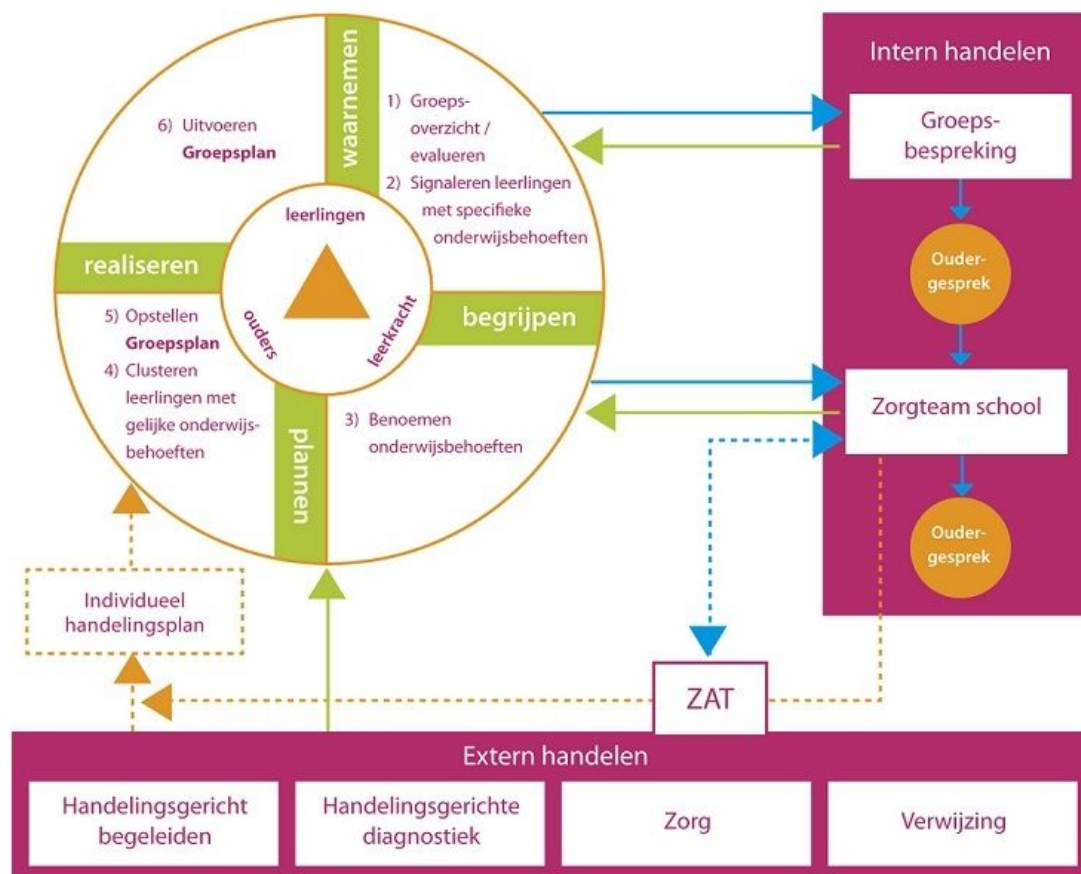
In het kader van het Passend Onderwijs, wordt getracht de zorg voor kinderen te verbreden, zodat minder kinderen worden doorverwezen naar een vorm van specialistische opvang of onderwijsorganisaties. Hiertoe is onder andere de Intern Begeleider (IB'er) aangesteld. Deze coördineert de activiteiten met betrekking tot de zorgverbreding binnen De Kleine Wereld. Op De Kleine Wereld is nu een Intern begeleider werkzaam. Zij is verantwoordelijk voor de zorgverbreding van alle kinderen in de school. Onder zorgverbreding verstaan we alle mogelijke vormen van hulp die we elk kind kunnen bieden, zodat hij of zij de basisschool zo goed mogelijk kan doorlopen. De IB'er draagt zorg voor het begeleiden en coördineren van alle zorgverbredingsprocessen.

De volgende taken vallen onder de verantwoordelijkheid van de IB'er:

- Het verzamelen en interpreteren van de resultaten van de toetsen die zijn afgenomen en observaties die zijn gedaan.
- Het overleggen over individuele kinderen en het houden van groepsbesprekingen met collega's o.a. aan de hand van de observaties en de toetsuitslagen.
- Het eventueel testen van individuele kinderen als het probleem niet duidelijk is.
- Het coachen van de groepskrachten bij het bieden van hulp in de groep.
- Groepskrachten ondersteunen bij het maken van de handelingsplannen.
- Overleggen met externe begeleiders en andere deskundigen zoals bijvoorbeeld de logopedist of de fysiotherapeut.
- Deel uitmaken van het Zorgteam (beleid uitzetten, individuele kinderen bespreken).
- Overleggen met andere intern begeleiders en het volgen van cursussen.
- Het bespreken van verslagen van pedagogisch-didactisch en/of psychologisch onderzoek met de deskundigen.
- Het beheren en zo nodig uitbreiden van de orthotheek waarin hulpmateriaal en boeken met achtergrondinformatie aanwezig zijn.
- Artikelen doornemen om op de hoogte te blijven van actuele ontwikkelingen m.b.t. zorgverbreding

Binnen de zorgverbreding van De Kleine Wereld nemen de groepsbesprekingen een belangrijke plaats in. 2 keer per jaar wordt de groep met de intern begeleider besproken. Als voorbereiding wordt het groepsbesprekingsformulier ingevuld en gebruikt als input voor de bespreking. Daarnaast zijn er ook kindbesprekingen. Vanuit de groepsbespreking komen mogelijk een aantal kinderen naar voren die extra zorg nodig hebben. Tijdens de kindbespreking wordt bepaald in welk niveau van de zorg het kind komt.

Onderstaand schema geeft cyclisch weer hoe de ontwikkeling van het kind in kaart wordt gebracht en gevolgd.

Groep:

Vak:

Les/ doel:

Uitvoering van de les:

Naam:	Wat valt op? Positief/ negatief Wat valt op bij de kinderen, wat gaat goed en wat kan verbeteren?	Te behalen doel Wat moeten de kinderen bij de volgende evaluatie kunnen.	Plan van aanpak Hoe gaan we het doel behalen.	Bijzonderheden Kinderen met eigen leerlijn of ander werk.

Leerlingvolgsysteem

Op de Kleine Wereld gebruiken wij ParnasSys als leerlingvolgsysteem. In dit systeem worden alle resultaten van de kinderen verwerkt. Niet alleen toetsresultaten komen hier te staan, maar ook resultaten van (ouder) gesprekken, observaties en andere relevante informatie over het kind. Ieder jaar worden hier weer nieuwe resultaten aan toegevoegd en de leerkracht kan dan ook zien wat de resultaten en bevindingen van het jaar daarvoor waren.

Voor de leerkracht is ParnasSys een handig systeem, het is een veilige en eenvoudige omgeving waar ook niet-methode gebonden toetsen in verwerkt kunnen worden. Alle resultaten worden per kind ingevuld, maar op de groepspagina heeft de leerkracht in één oogopslag een overzicht van de status van de hele klas. Ook is er een koppeling tussen het onlinerapport van de kinderen en ParnasSys. Op deze manier kan de leerkracht de leerresultaten zo van ParnasSys overzetten in het rapport en hoeft de leerkracht niet meer zelf te schrijven of gemiddelden uit te rekenen. Daarnaast kan de leerkracht zelf bepalen hoe het rapport eruit komt te zien betrekking tot lay out, rubrieken, rapportperioden en weergaven.

ParnasSys staat vol met persoonlijke gegevens van de kinderen en daarom is het van belang dat het programma beveiligd is.

ParnasSys denkt hierover na en biedt de scholen handreikingen om te zorgen dat het programma AVG-proof is en blijft. Zo kan een docent ook zien wie er wanneer in ParnasSys kijkt.

DORR

DORR is het ontwikkelingsvolgsysteem dat wij hanteren voor kinderen in groep 1/2. DORR neemt het kijken naar kinderen als vertrekpunt voor het opzetten van activiteiten in de groep.

Kinderen worden tijdens activiteiten geobserveerd en, indien wenselijk c.q. nodig, wordt vanuit deze observaties het onderwijsaanbod aangepast voor de betreffende leerlingen.

Toetsing

Naast de methode-gebonden toetsen maken alle leerlingen twee keer per jaar toetsen die deel uit maken van het Cito Volgsysteem primair- en speciaal onderwijs. We hebben ervoor gekozen om ParnasSys te combineren met Cito LOVS middels de DULT-koppeling. Met de toetsen van het volgsysteem kunnen we de vorderingen van individuele leerlingen, de groepen leerlingen en het onderwijs bij ons op school van groep 1 tot en met 8 volgen. Het verschil tussen methode-gebonden toetsen en het LVS is, dat de methode-gebonden toetsen één onderwerp meten. Het LVS meet over een langere periode, waarbij inzicht en kennis over de leerstof een belangrijke rol spelen. De resultaten die uw kind heeft behaald, worden op het rapport vermeld. Uit de resultaten blijkt of een

kind voldoende of onvoldoende meegroeit. Het onderwijsaanbod in de klas wordt o.a. bepaald door deze uitslagen.

De Eindtoets Basisonderwijs wordt jaarlijks in groep 8 afgenomen. De toets bestaat uit meerkeuzevragen op het gebied van taal, rekenen/wiskunde, studievastigheden en wereldoriëntatie. De Eindtoets geeft informatie over het bereikte eindniveau van de leerling op het primair onderwijs. In de Kleine Wereld maken we gebruik van de IEP Eindtoets.

Vormen van ondersteuning

Iedere school heeft een aanbod voor kinderen die zich anders ontwikkelen of anders leren. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan kinderen met dyslexie, dyscalculie en kinderen met lichte gedragsproblemen. De Kleine Wereld is in staat leerlingen op groepsniveau en/of individueel niveau te ondersteunen in hun sociaal-emotioneel leren en ontwikkelen. De Kleine Wereld biedt planmatig ondersteuning aan specifieke (groepen van) kinderen die dat nodig hebben. Als een kind is aangemerkt als zorgkind, zal ondersteuning plaats vinden. Deze ondersteuning vindt plaats binnen verschillende niveaus.

Niveau 0: Basisondersteuning. De basisondersteuning wordt intern door de school aangeboden. Het zorgkind wordt besproken binnen het zorgteam. (Directie, ib en input groepskracht). De ondersteuning richt zich op:

- Hulpmiddelen gedragsproblemen. Als kinderen tijdelijke of minder zware gedragsproblemen hebben, kan de groepskracht advies vragen aan de intern begeleider/ gedragspecialist en/ of gezinsspecialist. Indien nodig kan het gedragsprotocol in werking gezet worden of verwezen worden naar externe jeugdhulpverlening.
- Buiten de school zijn gedragspecialisten, een leesspecialist en een rekenspecialist werkzaam die binnen dit niveau ingezet kunnen worden. Dit wordt in samenspraak met ib'er en leerkracht gedaan.
- Verlengde instructie/intensieve instructie (OPP)/extra instructie (zie ook bijlage plusplan)
- Eigen leerlijn. Een kind krijgt in overleg met IB'er, groepsleerkracht en ouders een eigen leerlijn. In het overleg wordt dan gekeken op het kind dan vooruitgaat of dat er andere maatregelen genomen moeten worden.
- Pre-teaching: Pre-teaching is een begeleidingsmethode waarbij bepaalde lessen die op school gegeven worden van tevoren al een keer worden behandeld. Bovenstaande staat genoteerd in het groepsplan en/of kindschets. In de groepsmap is een rooster terug te vinden waarin planmatig staat vermeld, wanneer en hoe de extra ondersteuning plaatsvindt.

Niveau 1: Extra ondersteuning, gezinsspecialist. Inzet gezinsspecialist indien er meer nodig is op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling en/of thuissituatie. Kan de gezinsspecialist worden ingezet. Hiertoe wordt door de groepskracht een hulpvraag gesteld, eventueel in overleg met de gedragspecialist of de intern begeleider. De gezinsspecialist houdt een overzicht bij van de lopende trajecten, hierdoor is het ondersteuningsteam op de hoogte van de voortgang. Op regelmatige basis vindt overleg plaats.

Niveau 2: Extra ondersteuning, voor overleg ondersteuningsteam (VOT). Wanneer blijkt dat eerste interventies niet het beoogde effect hebben en er dus sprake is van handelingsverlegenheid, kan het kind worden besproken in een vooroverleg van het ondersteuningsteam. Het ondersteuningsteam bestaat uit: Groepskracht, Directie van De Kleine Wereld, ib'er van De Kleine Wereld, onderwijsspecialist, jeugdverpleegkundige. Het vooroverleg vindt minimaal 6x per jaar plaats. Er wordt vanuit een breder perspectief gekeken welke interventies nog ingezet kunnen worden. De kindschets wordt gebruikt als document om het kind goed in beeld te hebben en de gemaakte afspraken te waarborgen en acties te noteren. Ouders zijn op de hoogte van het feit dat het kind binnen het VOT wordt besproken, en dienen hier toestemming voor te geven.

Niveau 3: Extra ondersteuning, ondersteuningsteam (OT) Als blijkt dat er meer hulp nodig is wordt het kind aangemeld voor het ondersteuningsteam (OT). Hierbij zijn ouders/kind en eventuele externe partijen ook uitgenodigd. Het Ondersteuningsteam geeft advies over welke zorg een kind nodig heeft.

- Op de huidige school, eventueel met advisering van de onderwijsspecialist
- Op de huidige school, met een arrangement
- Op een speciale school voor basisonderwijs
- Op een school voor speciaal onderwijs, als er een verwijzing naar een speciale school voor basisonderwijs (SBO) plaatsvindt, heeft de Deskundigheidscommissie van het Samenwerkingsverband de taak om te bepalen of plaatsing van het kind op een school voor SBO noodzakelijk is. Voor kinderen met een arrangement wordt in overleg met de ouders, de onderwijsspecialist en Intern Begeleider extra hulp ingekocht bij het Samenwerkingsverband.

Zorgteam

- Het Zorgteam (ZT) van de school bestaat uit de Intern Begeleider(s) van de school en de directeur.
- Het zorgteam van de school vergadert eens in de zes weken. De agenda wordt opgesteld door de IB'ers van de school.
- Taken van het zorgteam zijn:
 - a. Bespreken dagelijkse gang van zaken rondom de zorg van de school.
 - b. Daar waar nodig bespreking individuele kinderen.
 - c. Contacten onderhouden met zorgverleners binnen de school, zoals R.T.'ers, Leescoördinator en dyslexiecoach, de Rekenspecialist, de Gedragsspecialist en de Verbredingscoördinator.
 - d. Bewaking uitvoering zorgplan en beleidsvoornemens
 - e. Jaarlijks evalueren zorg en eventueel bijstellen zorgplan

Ondersteuningsteam

- Het Ondersteuningsteam (OT) van de school bestaat uit: de onderwijsspecialist, de gezinsspecialist, de jeugdverpleegkundige, de Intern Begeleider(s) van de school en de directeur. Op afroep kunnen de ouders, de groepskracht, de leerplichtambtenaar, betrokken hulpverleners e.a. deelnemen.
- In het OT worden kinderen met complexe onderwijs- en zorgbehoeften besproken.
- Ouders zijn ervan op de hoogte dat hun kind besproken wordt in het OT. Indien zij niet aanwezig zijn bij het overleg, worden zij geïnformeerd over de uitkomst.
- Het ondersteuningsteam van De Kleine Wereld vergadert zes keer per jaar.

Doorstromen van de klassen

Groepssamenstelling

Vaste groepen binnen De Kleine Wereld worden gevormd vanaf de kleuterleeftijd. Alle kinderen geboren tussen 1 oktober en 1 oktober van een leerjaar, vormen een jaargroep. Het streven is deze jaargroepen waar mogelijk als vaste groep te laten doorstromen. Uitzonderingen worden gemaakt als een jaargroep te klein is, of onevenredig is opgebouwd in leeftijd of onderwijs-ondersteuningsbehoefte van kinderen.

Versnellen.

Als een kind zich veel sneller ontwikkelt dan je op grond van zijn/haar leeftijd zou mogen verwachten, kan er besloten worden het kind eerder naar een hogere groep te laten gaan.

Vertragen.

Vertragen komt alleen voor bij kinderen van de kleutergroepen. Als het kind op grond van de leeftijd in principe naar groep 3 zou mogen, maar er qua ontwikkeling (cognitief en sociaal-emotioneel) nog niet (helemaal) aan toe is, blijft het langer in de kleutergroep.

Doubleren.

Een kind in groep 3 t/m 7, dat in de loop van het schooljaar zover achter is geraakt dat het niet naar de volgende groep kan, doubleert. Het blijft dan in dezelfde jaargroep. Doubleren houdt niet automatisch in dat een kind alle leerstof weer moet overdoen. Er wordt zorgvuldig besproken waar dit kind behoefte aan heeft en er wordt door de groepskracht die het kind het hele jaar in de groep heeft gehad, een plan van aanpak opgesteld. Als de groepskracht en de Intern Begeleider van mening zijn dat het voor de ontwikkeling van een kind beter is om een bepaalde groep nogmaals te doen, vindt er overleg plaats tussen ouders, leerkracht(en) en Intern Begeleider. De argumentatie en mening van de ouders/verzorgers wordt in de afweging van het al dan niet doubleren meegewogen. De eindverantwoording ligt bij de directeur van de school, die in overleg met de groepskracht en de Intern Begeleider, de uiteindelijke beslissing neemt. De directeur bepaalt de groepsindeling en de plaatsing van kinderen en draagt hierin ook de eindverantwoording. Als wordt getwijfeld over versnellen/vertragen/doubleren, wordt in overleg met de ouders een beslissing genomen. Een kind kan een beperkt aantal keren doubleren. Dat heeft, naast de zin van het doubleren, ook te maken met de eindleeftijd waarop een kind de basisschool verlaten moet hebben. De wet op het primair onderwijs is op dit punt duidelijk (artikel 39, 4e lid). Hierin staat dat kinderen in elk geval de basisschool verlaten aan het einde van het schooljaar waarin zij de leeftijd van 14 jaar hebben bereikt.

Criteria voor versnellen.

Een kind gaat versneld naar groep 3, als het kind nog geen 1½ jaar in de kleutergroep zit en omstreeks juni voldoet aan de volgende criteria:

- Als het individuele ontwikkelingsprofiel in BOSOS een voorsprong laat zien.
- Kinderen met hoge A scores op de CITO kleutertoetsen M2 en E2.

Criteria voor vertragen.

Als een kind in de kleutergroep omstreeks juni voldoet aan de volgende criteria, dan blijft dit kind nog een jaar in de kleutergroep. We noemen dit ook wel verlengd kleuteren.

- Als het kind in de observatie van de groepsleerkracht een achterstand in ontwikkeling op meerdere ontwikkelingsgebieden (cognitief en/of sociaal emotioneel) laat zien.

- Als de februari screening aantoont dat het kind de minimumdoelen voor groep 3 niet beheerst.

Er moet dan wel reden zijn om aan te nemen, dat het kind in dat schooljaar de ontstane ontwikkelingsachterstand inloopt. Bij vertragen wordt zorgvuldig besproken waar dit kind behoefte aan heeft en er wordt een plan van aanpak opgesteld.

Criteria voor een groep overslaan.

Kinderen die op meerdere gebieden (zowel cognitief als sociaal emotioneel) ongeveer een jaar voorlopen in hun ontwikkeling, kunnen een groep overslaan. Ook hierbij ligt de eindverantwoording bij de directeur van De Kleine Wereld, die in overleg met de leerkracht en de Intern Begeleider, de uiteindelijke beslissing neemt.

Criteria voor doubleren.

Als een leerling in groep 3 t/m 7 op meer dan één van de hoofd vakgebieden (rekenen, taal, spelling, technisch lezen of begrijpend lezen) D of E scoort op de CITO toetsen van het leerlingvolgsysteem en tevens onvoldoende scoort op de methode-gebonden toetsen, kan het beter zijn om niet over te gaan naar de volgende groep. Er moet dan wel reden zijn om aan te nemen, dat het kind in dat schooljaar de ontstane achterstand inloopt. Het goed kunnen lezen is een belangrijke voorwaarde voor schoolsucces. Het leren lezen vindt voornamelijk plaats in groep 3. Het grootste deel van de onderwijstijd gaat zitten in het leren lezen; de andere vakken zijn voor de afweging van het mogelijk doubleren minder zwaarwegend. Wanneer een kind problemen heeft bij het leren lezen en de minimumnorm niet haalt, is het in het belang van het kind om groep 3 te doubleren. Een kind met een onvoldoende leesniveau bij aanvang van groep 4 ondervindt grote problemen. Hij of zij kan het tempo niet bijhouden en de teksten onvoldoende lezen. Er is minder tijd en ruimte in het programma van groep 4 voor de leesinstructie. Daarom heeft doubleren voor een kind met leesproblemen meer effect in groep 3 dan in groep 4. Kinderen met dyslexie blijven altijd problemen houden met lezen. Toch kan een doublure in groep 3 voor een mogelijk dyslectisch kind zeker zin hebben om met een stevigere basis in groep 4 te starten. Voor deze kinderen blijft een speciale aanpak en extra faciliteiten (zoals extra tijd) gedurende de hele schoolcarrière noodzakelijk. Zie voor meer informatie het protocol leesproblemen en dyslexie.

Procedure versnellen/vertragen/doubleren.

- Op het eerste spreekuur voor de groepen 1 en 2 in november, worden de ouders geïnformeerd. De groepsleerkracht kan aangeven of er twijfels zijn over de ontwikkeling (cognitief en/of sociaal emotioneel) van het kind. Het kind wordt vanaf dat moment nauwlettend in de gaten gehouden.

- In de maanden januari en februari worden de CITO toetsen afgenomen in groep 2. Wanneer het kind hier opvallend scoort (zowel positief als negatief) en er wat zorgen blijken te zijn, wordt dit kind bekend als zorgkind en krijgt eventueel hulp. Naar aanleiding hiervan worden ouders uitgenodigd en eventuele twijfels uitgesproken over vertraging/ doubleren.

- Kinderen, die na minimaal 10 maanden in groep 1 positief opvallen (kindkenmerken, extra uitdaging in een plusgroep, voorwaarden lees- en rekenvaardigheden) kunnen mogelijk versnellen (groep 3). Aanwijzingen hiervoor moeten uiterlijk in maart met de leerkracht en/of het zorgteam en ouders besproken worden. Eind juni moet een advies aan ouders gegeven worden, waarbij de beslissing van het zorgteam bindend is. De directeur heeft de eindverantwoording bij het genomen besluit.

- De kinderen worden nauwlettend in de gaten gehouden met eventuele extra observaties of toetsen. De twijfels worden verder besproken tijdens het derde spreekuur in mei/juni.

- Wanneer er nog steeds geen duidelijkheid is, kunnen de CITO toetsen van juni uitsluitsel geven.

- In de kleutergroepen worden in de tussenliggende periode aanvullende toetsen gedaan, zoals de leesvoorwaarden toets en de kleutertoetsen van CITO voor eind groep 2. Ook wordt er extra gelet op de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.
- In de groepen 3 t/m 7 volgt nog een toetsronde in juni en in groep 7 volgt ook de entreetoets. Na deze toetsen volgt het definitieve besluit als dat nog niet is genomen.
- De ouders/verzorgers van de leerlingen, waarbij het besluit in juni valt, worden op school uitgenodigd om op de hoogte gesteld te worden.

Beleid en uitvoering

Jaarlijks worden de doelen op het gebied van de zorgstructuur, begeleiding en ondersteuning binnen het zorgteam geëvalueerd en bijgesteld. De planning van het uit te voeren beleid en doelen alsook de evaluatie hiervan, krijgen een plaats binnen de kwaliteitskalender voor het opvolgende schooljaar. Tussentijds wordt het proces a.d.h.v. managementrapportages gevolgd en beoordeeld.

Gedragprotocol

Op De Kleine Wereld willen we graag dat kinderen zich 'thuis' voelen op onze school, door ze een warm en veilig klimaat te bieden, zodat ze zich optimaal kunnen ontplooiën en uit kunnen groeien tot zelfstandig functionerende mensen die beschikken over voldoende zelfvertrouwen. Kinderen zijn pas in staat om te leren en zichzelf te ontwikkelen als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Daarvoor is het nodig dat ze zich kwetsbaar kunnen opstellen, dat ze zich gezien en geaccepteerd voelen en dat ze het gevoel hebben erbij te horen. We besteden hier structureel dagelijks aandacht aan, o.a. tijdens dagopening en bij Kwink.

Toch is op iedere school wel eens sprake van pesten, ook op onze school. We vinden pesten een probleem, zien dit onder ogen en willen dit probleem serieus aanpakken. In ons omgangs- en gedragprotocol staat beschreven hoe we hier mee omgaan, vanuit de uitgangspunten van Kwink. Kort samengevat zijn dit de regels en afspraken maken over hoe we omgaan met elkaar (er zijn algemene schoolregels, maar we stellen in de klas ook regels op met de kinderen).

- Actief ingrijpen als er sprake is van pesten, pesten ook bespreken als er geen sprake is van pesten: voorkomen is beter dan genezen.
- We begeleiden kinderen die extra ondersteuning nodig hebben op dit terrein m.b.v. een (handelings)plan.

We leren kinderen op een goede manier in een groep met elkaar om te gaan. Elkaar helpen en vertrouwen zijn daarbij de belangrijkste uitgangspunten. Dit omgangs- en gedragprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de visie van De Kleine Wereld en bij de uitgangspunten van Kwink.

Voorwaarden:

- We willen dat iedereen op een goede manier met elkaar omgaat en zich goed gedraagt.
- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:
 - Leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de (zwijgende) groep).
 - Teamleden (leerkrachten, directie, IB-er en onderwijsondersteunend personeel)
 - Ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp structureel met de kinderen bespreekbaar gemaakt. We hebben in regels vastgelegd hoe we op een prettige manier met elkaar omgaan (algemene schoolregels, groepsregels). Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders en/of kinderen) dat kunnen signaleren, duidelijk stelling nemen en oplossingsgericht werken. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch (weer) de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak. Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig onderscheid is deze:

- Plagen gebeurt vaak in het zicht van de leerkrachten.
- Pesten gebeurt vaak achter de rug van leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer deze herhaaldelijk (en langdurig) last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn (cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten, zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep). Pesten gebeurt doorgaans achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Welke (preventieve) afspraken heeft de school? De Kleine Wereld streeft een positieve sfeer na. Dit willen we realiseren d.m.v. de uitgangspunten van Kwink. Deze uitgangspunten zijn:

1. Besef van zichzelf

Hierbij werken we aan de kennis die een kind over zichzelf heeft. Hierbij gaat het vooral over emoties. Voorbeelden van gedrag bij deze competentie:

- Het kind vertelt dat hij zich lichamelijk (niet) prettig voelt, ook in het bij zijn van anderen.
- Het kind kan met gevoelswoorden aangeven hoe hij zich voelt.
- Het kind kan vertellen waarom dingen (schoolwerk bijv.) wel of niet goed gaan.
- Het kind kan met trots en zelfvertrouwen vertellen over zijn schoolsuccessen.

2. Zelfmanagement

Bij zelfmanagement hebben we het over het controleren van gedachten en handelingen. Doordat dit gebeurt kan het kind een strategie bedenken om problemen doelgericht en effectief op te lossen. Voorbeelden van gedrag bij deze competentie:

- Het kind kan emoties benoemen en herkennen.
- Het kind kan uitleggen hoe emoties, gedachten en gedrag samenhangen.
- Het kind weet wat het effect van zijn gedrag bij de ander kan zijn.
- Het kind gebruikt technieken om zichzelf te kalmeren bij escalatie.

De volgende twee competenties zijn jij-competent, hierbij gaat het vooral om de ander.

3. Besef van de ander

Hierbij gaat het om de kennis dat iedereen zijn eigen gevoelens, gedachten en gedrag heeft. Het kind heeft altijd de keuze om zijn eigen gedrag wel of niet aan te passen aan de ander. De volgende voorbeelden horen bij het gedrag van deze competentie:

- Het kind kan verschillen en overeenkomsten met andere kinderen noemen.
- Het kind kan vragen naar de gevoelens en gedachtes van de ander.
- Het kind heeft interesse in de gevoelens en gedachtes van de ander.
- Het kind kan zich verplaatsen in de ander. (Empathisch vermogen)
- Het kind kan non-verbaal gedrag lezen.

4. Relaties hanteren

Bij relaties hanteren, werken we aan de vaardigheid om in verschillende situaties opbouwend en positief sociaal gedrag te kunnen tonen. Hierbij gaat het onder ander over relaties aangaan, onderhouden en het voorkomen van uitsluiting en probleemgedrag. Ook omgaan met groepsdruk en problemen horen hierbij. Voorbeelden van gedrag bij deze competentie:

- Het kind kan verschillende sociale vaardigheden laten zien
- Het kind kan contacten leggen
- Het kind heeft één of meerdere vrienden/vriendinnen.
- Het kind kan omgaan met de waarde en normen van de groep
- Het kind kan voor zichzelf en de ander op komen.

De laatste pijler is wij-competent. Dit betekent dat we hier samen als klas aan werken.

5. Keuzes maken

Bij keuzes maken gaat het er om dat het kind de kennis en vaardigheden heeft om de juiste keuzes te maken voor jezelf, de ander en de omgeving. Voorbeelden van gedrag bij deze competentie:

- a. Het kind weet welke normen en waarde er in de school gelden
- b. Het kind kan handelen naar de normen en waarden in de school
- c. Het kind kan ethische verantwoordelijke beslissingen nemen.

In het model hier onder is schematisch te zien hoe wij in de school werken. We werken aan de vijf pijlers op drie niveaus; in de klas, op school en thuis/in de wijk.

Vanuit deze uitgangspunten zijn er schoolregels en regels voor verschillende plekken opgesteld, deze regels hangen in de gang en op de plekken waar de regels van toepassing zijn. Omdat alle kinderen (bijna) overal komen hebben wij er ook beelden bij zodat ook de jongste kinderen snappen wat de regels zijn. In de klas wordt aan het begin van het jaar de klassenregels opgesteld, deze komen met goed keuring van de kinderen en de leerkracht in het lokaal te hangen. Met deze afspraken willen wij dat iedereen zichzelf kan zijn op school.

Protocol Plusleerlingen

De plusklas is een speciale klas voor leerlingen met een grote ontwikkelingsvoorsprong en hoogbegaafde leerlingen. De leerlingen werken in deze klas op een andere manier en aan andere projecten/opdrachten dan de leerlingen van hun eigen klas. Er zijn verschillende redenen waarom

het van belang is dat wij van de Kleine Wereld aandacht besteden aan deze leerlingen. Ervaringsgewijs hebben wij ontdekt dat er vaak sprake is van de volgende kenmerken:

- Hoog werktempo
- Weinig behoefte aan klassikale instructie
- Weinig behoefte aan herhaling- en oefenstof
- Didactische voorsprong
- Verveling, weinig motivatie

Onderzoek wijst uit dat (hoog)begaafde kinderen veel hebben aan contacten met intellectuele kinderen. Dat wil zeggen, kinderen die net zo 'anders' denken als zij, maar wel verschillend van leeftijd (kunnen) zijn. Hiervoor zijn verschillende redenen:

- Mee mogen doen met kinderen die hen begrijpen zorgt ervoor dat er beseft wordt dat ze zich begrepen voelen en kansen zien
- Kinderen moeten een goed zelfbeeld ontwikkelen en overtuigd zijn van eigen kunnen
- Als een (hoog)begaafde leerling zich alleen maar kan meten met leeftijdsgenoten kan het een vertekend beeld krijgen van de eigen ontwikkeling en kennis. Dit kan leiden tot faalangst of juist ongemotiveerd gedrag

In De Kleine Wereld hebben we voor de plusleerlingen voor de meeste vakken een plusmethode of hebben we extra taken voor ze. In onze visie komt naar voren dat we ook werken aan het multi-talent, deze kinderen hebben meer tijd om daaraan te werken. Voorbeelden van onze plusmethodes en taken zijn:

- Rekentijger
- Sterrenwerk
- Leren van vreemde talen (anders dan Engels)
- Uitdagendere projecten waarmee ze moeten samenwerken vanuit de methode kant en Klaar plus
- Blits, voor studievaardigheden

Kinderen krijgen deze taken van de groepsleerkracht die overlegd heeft met de Intern begeleider. Het verschilt per kind, wat het kind krijgt aan taken en opdrachten. Ook wordt met de ouders en het kind zelf overlegd hoe we verder gaan met de leerlijn van het kind.

Protocol leesproblemen en Dyslexie

In de Kleine Wereld zijn we ervan overtuigd dat het leren lezen en het beleven van leesplezier een van de belangrijkste dingen vormt binnen het basisonderwijs. Het is van belang dat kinderen leren om op juiste wijze te functioneren binnen onze geschreven maatschappij. Er wordt een groot beroep gedaan op hun lees- en spellingsvaardigheid. Wanneer er kinderen problemen te lijken hebben met deze ontwikkeling vinden we het belangrijk dat we begeleiding op maat bieden voor elke individuele leerling. Dit begint natuurlijk met het vroegtijdig signaleren van problemen en het zoeken naar gepaste begeleiding voor elke leerling.

Wat verstaan wij onder dyslexie binnen de Kleine Wereld?

Stichting Dyslexie definieert dyslexie als volgt: *Dyslexie is een neuropsychologische stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.* Het komt bij 4% van de leerlingen voor en uit zich bij ieder individu op een andere wijze. Over het algemeen geldt het volgende:

- Problemen bij het (leren) lezen en/of spellen
- De problemen zijn niet te herleiden tot andere problemen

- Bij dyslectische leerlingen zien we vaak dat het vaker voorkomt in de familie, hierdoor zijn we hier alert op bij inschrijving

Samenwerken met ouders/verzorgers

Wij vinden het in de Kleine Wereld belangrijk dat we goed contact onderhouden met ouders/verzorgers. Samenwerking en het uitwisselen van informatie stellen we voorop. Met het oog op dyslexie hebben we het volgende bepaald:

- Bij inschrijving op school worden de ouders gevraagd om informatie over te dragen in de vorm van een intakegesprek en/of vragenlijst
- Bij het vermoeden van dyslexie vullen wij een 'signaleringslijst dyslexie' in. In de groepen 1 en 2 vullen we de lijst in van het protocol *Preventie van Leesproblemen*^[1]
- We houden nauw contact met de ouders/verzorgers tijdens het proces van het signaleren
- Als school ondersteunen we bij het aanvragen van een dyslexieonderzoek

Bijhouden ontwikkeling leerlingen

Binnen de Kleine Wereld werken we met het systematisch bijhouden van het leerproces van leerlingen. We houden hun lees- en spellingsontwikkeling in de gaten door observaties en het afnemen van toetsen. We verzamelen de informatie en documenten in het leerlingdossier in Parnassys. Zo krijgen wij een goed en overzichtelijk beeld van elke individuele leerling. We gebruiken bijvoorbeeld de informatie van ouders bij inschrijving, de observaties van de leerkracht en de analyses van de afgenomen toetsen.

Dyslectische leerlingen binnen de Kleine Wereld

Bij leerlingen met lees- en spellingsproblemen is intensieve en passende begeleiding in het onderwijs nodig. Tijdens de begeleiding zien we de mate van achterstand en de hardnekkigheid van de problemen bij de leerlingen. Hierbij wordt ondersteuning binnen onze school geboden op verschillende niveaus:

- 1. Ondersteuningsniveau 1: Goede lees- en spellingsonderwijs in de klas.** De leerkracht zorgt voor goede instructie, effectief gebruik van methoden, maakt voldoende tijd voor lees- en spellingsonderwijs en heeft het klassenmanagement op orde
- 2. Ondersteuningsniveau 2: Extra begeleiding in de klas.** De leerkracht verzorgt de verlengde en verdiepte instructie en voor meer begeleide inoefening en oefentijd. Overlegt met de IB'er over de voortgang
- 3. Ondersteuningsniveau 3: Specifieke interventie.** De leerkracht biedt op de voorgaande niveaus ondersteuning en er wordt ondersteuning geboden door een in lezen gespecialiseerde professional of door de leerkracht in samenspraak met een professional. De interventie:
 - specifiek afgestemd op de ontwikkeling van de betreffende leerling
 - een uitbreiding van leestijd van minimaal 60 minuten per week
 - bij voorkeur individueel (of in kleine groepjes, max 4 lln)
 - goed beschreven in een individueel handelingsplan
- 4. Ondersteuningsniveau 4: Diagnostiek en behandeling door een gespecialiseerde gedragswetenschapper.** Ook tijdens en na de behandeling in de zorg krijgen leerlingen extra begeleiding op school. Hoe de leerling in het onderwijs kan worden begeleid op niveau 3 wordt afgestemd met de professionals.^[2]

Wat wordt nagestreefd met betrekking tot (dyslectische) leerlingen?

In de Kleine Wereld staat voorop dat elke leerling zich gezien en veilig voelt. We willen dat alle kinderen voldoende uitgedaagd worden om te leren en extra ondersteuning geboden krijgen indien nodig. Op deze manier proberen wij te voldoen aan de onderwijsbehoeften van de leerling, waarbij er rekening gehouden met zijn of haar talenten en interesses en op zijn of haar niveau kan uitstromen naar het voortgezet onderwijs.

Beleid binnen de school

Binnen onze school laten we onze kinderen vrij ontwikkelen. Die ontwikkeling houden we nauwlettend in de gaten zodat wij vroegtijdig achterstanden kunnen signaleren. Merken wij in de groepen 1 t/m 3 dat een kind een achterstand opbouwt, dan gaan wij binnen de school het kind ondersteunen. Pas vanaf groep 4 kijken wij of de achterstanden dusdanig zijn dat wij dat als school niet meer kunnen oplossen. Vanaf dat moment gaan wij kijken of er externe professionals betrokken dienen te worden. Natuurlijk in samenspraak met de IB'er en de ouders en ook het desbetreffende kind.

^[1] Expertisecentrum Nederlands. (2017). *Preventie van leesproblemen*. Geraadpleegd van <https://expertisecentrumnederlands.nl/uploads/default/2/0/2017-protocol-preventie-van-leesproblemen-groep-1-en-2-bijlage-2-signaleringslijst-voor-kleuters-2-0.pdf>

^[2] Dyslexie centraal. (z.d.). *Samenwerken bij Ernstige Enkelvoudige Dyslexie | Dyslexie Centraal*. Geraadpleegd op 8 september 2020, van <https://www.dyslexiecentraal.nl/doen/samenwerken-bij-ernstige-enkelvoudige-dyslexie#infographic-ondersteuningsniveaus>

Protocol Dyscalculie

Aan de hand van het landelijk protocol ERWD (Ernstige) Reken- Wiskundeproblemen en Dyscalculie) is onze aanpak binnen onze basisschool tot stand gekomen.

Ons protocol richt zich op het verzorgen van goed rekenwiskunde-onderwijs op onze school. We steken veel tijd in het laten 'ervaren' van realistische rekenproblemen en proberen er hierdoor voor te zorgen dat we werken aan de *functionele gecijferdheid*. We willen dit graag afstemmen op elke individuele leerling van onze basisschool. Ze moeten zich in de wereld goed kunnen handhaven bij het tegenkomen van dagelijkse situaties waarin er een beroep wordt gedaan op hun rekenvaardigheid.

We hebben bij het opstellen van ons protocol rekening gehouden met een aantal pijlpunten:

- Functionele gecijferdheid
- Ieder kind heeft zijn eigen talenten en methoden om te leren
- Aanpassing van het onderwijsaanbod op de behoeften van de leerling
- Vroegtijdig waarnemen van rekenwiskunde-problemen en/of dyscalculie
- Vroegtijdig inschakelen van deskundige externe hulplijnen
- Resultaatgerichte begeleiding inschakelen

Bij de meeste leerlingen van onze school is er sprake van een 'normale' ontwikkeling, waarbij er geen specifieke onderwijsbehoeften ontstaan gedurende de schoolloopbaan.

Soms hebben we te maken met verschillende rekenwiskundige problemen. Hier hebben we natuurlijk bij stilgestaan. Er zijn verschillende problemen die kunnen ontstaan bij leerlingen o.a.:

- Beginnende rekenwiskunde-problemen, waarbij er behoefte is aan extra begeleiding binnen onze school
- Ernstige rekenwiskunde-problemen die op te lossen zijn binnen onze school, eventueel aangevuld met externe ondersteuning en begeleiding
- Ernstige rekenwiskunde-problemen, die vragen om specifieke begeleiding van intern- en externen. Dit gaat altijd samen met een onderzoek en externe ondersteuning. Dit is de ene gradatie waarbij er gesproken wordt van dyscalculie

Wat wordt er verstaan onder dyscalculie?

Dyscalculie is een rekenprobleem. Kinderen met dyscalculie hebben hardnekkige problemen bij het aanleren en automatiseren van de basisvaardigheden van rekenen en wiskunde. Dyscalculie is een complexe stoornis omdat bij rekenen meer hersengebieden worden gebruikt, waaronder ook het taalcentrum. Daarnaast is bij rekenen ook nog het frontale hersengebied van belang, dat een rol speelt bij planning en probleemoplossing.

Dyscalculie betekent letterlijk 'niet kunnen rekenen'. Het is net als bij dyslexie in feite een andere term voor ernstige en hardnekkige problemen bij het aanleren van bepaalde schoolse vaardigheden. In dit geval zijn dat problemen met het leren en vlot en accuraat oproepen en toepassen van reken- en wiskundekennis. Deze problemen worden niet veroorzaakt door een gebrek aan intelligentie of te weinig onderwijs.

Dyscalculie is een complexe stoornis omdat bij rekenen meer hersengebieden worden gebruikt, waaronder ook het taalcentrum. Een getal (bijvoorbeeld 5) bestaat uit het woord 'vijf', het cijfer '5' en de hoeveelheid *****. Deze drie aspecten bevinden zich in drie verschillende hersengebieden. Een van deze drie speelt ook een rol bij dyslexie. Daarnaast is bij rekenen ook nog het frontale hersengebied van belang, dat een rol speelt bij planning en probleemoplossing.^[1]

Hoe gaan we om het vaststellen van ernstige rekenwiskunde-problemen?

Wij mogen als school niet dyscalculie vaststellen bij onze leerlingen. We stellen eerst vast welke leerlingen behoefte hebben aan wat voor soort onderwijs. Valt het op dat een leerling rekenproblemen vertoont proberen we vast te stellen op welk gebied er extra hulp nodig is en of er interne begeleiding ingezet kan worden. Dit doen we in overleg met onze Intern Begeleider. De stappen die we nemen om de leerlingen te helpen zijn te zien in het landelijk protocol. We willen de ouders goed betrekken bij het proces. In dit protocol valt te lezen wat wij als school gaan doen bij het signaleren van (beginnende) rekenwiskunde-problemen.

In eerste instantie proberen wij het altijd op te lossen door extra begeleiding te bieden binnen ons onderwijs. We volgen de leerlingen door te observeren en de toetsing te bekijken. Mocht dit niet opgelost kunnen worden met alleen de deskundigheid van de leerkracht, haalt deze de IB'er erbij om mee te kijken. Deze stelt vast of het probleem intern aangepakt kan worden, wanneer dit niet het geval is gaan we kijken naar andere hulplijnen. Bijvoorbeeld externe begeleiding. Dit wordt geregeld door de IB'er in samenspraak met de ouders.

^[1] Balans. (2019, 8 december). *Wat is dyscalculie?* Geraadpleegd op 8 september 2020, van <https://balansdigitaal.nl/kennis/wat-is-dyscalculie/>